

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 225/05-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., t. č. vo väzbe, ktorou namietal porušenie základného práva na slobodu prejavu a poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Žilina sp. zn. Spr 107/05 z 31. januára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2005 doručená sťažnosť J. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na slobodu prejavu a poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v rozhodnutí sp. zn. Spr 107/05 z 31. januára 2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že písomnou žiadosťou z 18. januára 2005 požiadal okresný súd v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe

k informáciám“), aby mu bola sprístupnená Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka ústavného súdu“), ktorá sa nachádza v dispozícii okresného súdu.

Predseda okresného súdu v rozhodnutí sp. zn. Spr 107/05 z 31. januára 2005 odmietol žiadosť sťažovateľa. Sťažovateľ podal 1. februára 2005 proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozhodnutím sp. zn. Spr I 9/2005 28. júna 2005 tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol a potvrdil namietané rozhodnutie okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na slobodu prejavu a poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 ústavy rozhodnutím okresného súdu sp. zn. Spr 107/05 z 31. januára 2005, prikázal okresnému súdu obnoviť stav pred porušením uvedeného základného práva a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ zároveň vo svojej sťažnosti požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa ustanovení § 20 a § 50 zákona

o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

V zmysle čl. 127 ústavy má ústavný súd právomoc konať a rozhodnúť o sťažnosti len vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže ochrany tých práv, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, domáhať pred iným súdom. „Ústavný súd Slovenskej republiky zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako princíp subsidiarity,“ – rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 130/02.

Zároveň ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry upozorňuje, že ak má sťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred všeobecným súdom, podľa čl. 127 ods. 1 in fine ústavy, je vylúčená právomoc ústavného súdu. Nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti nemožno odstrániť.

Ústavný súd z rozhodnutia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 107/05 z 31. januára 2005, ktorého fotokópia bola k sťažnosti sťažovateľa pripojená ako príloha, zistil, že predseda okresného súdu odmietol sťažovateľovi sprístupnenie informácií – zbierky ústavného súdu, s poukázaním na skutočnosť, že súd neplní vo vzťahu k verejnosti právne služby, pretože podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka neverejného konania, rozhodovania alebo dohľadu, ktoré podľa osobitného zákona (napr. Trestný poriadok) vykonáva súd, orgán činný v trestnom konaní alebo orgán verejnej správy. V zmysle uvedeného ustanovenia činnosť týkajúca sa konania pred súdom je vylúčená z použitia zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pretože sa na ňu vzťahujú osobitné postupy.

Predseda krajského súdu sa v rozhodnutí sp. zn. Spr I 9/2005 z 28. júna 2005 stotožnil s argumentáciou uvedenou v rozhodnutí predsedu okresného súdu, pričom ďalej uviedol, že v demonštratívnom vymedzení právnych predpisov k ustanoveniu § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobodnom prístupe k informáciám je zaradený aj zákon o ústavnom súde, preto dotknuté informácie (rozhodnutia ústavného súdu) nie je možné poskytovať podľa ustanovení informačného zákona.

Ústavný súd v konkrétnych okolnostiach tejto veci výslovne upozorňuje na tú skutočnosť, že vzhľadom na to, že predseda okresného súdu a predseda krajského súdu rozhodovali v sťažovateľom napadnutých rozhodnutiach ako správne orgány, podľa ustanovenia § 19 ods. 4 zákona o slobodnom prístupe k informáciám rozhodnutie o odmietnutí žiadosti je možné preskúmať v súdnom konaní podľa ustanovení § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ mal teda možnosť domáhať sa preskúmania napadnutého rozhodnutia správneho orgánu podaním na orgány všeobecného súdnictva, čo zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov – napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 13/01.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2005